

UCHWAŁA

Dnia 19 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Wygoda

Mariusz Grzegorz Wilczyński (ławnik Sądu Najwyższego)

Protokolant starszy sekretarz sądowy Mariusz Pogorzelski

w sprawie

Prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. - W. P.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 2019 r.

w Izbie Dyscyplinarnej

zażalenia Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej z dnia 11 lipca 2019 r.

na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie PK I SD (...)

w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. - W. P. do odpowiedzialności karnej

uchwalił:

1. zmienić zaskarżoną uchwałę w pkt 1 ten sposób, że wyrazić zgodę na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej W. P. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. za czyny zabronione polegające na tym, że:

I. w dniu 26 stycznia 2016 roku w O. jako prokurator Prokuratury Rejonowej w O. będąc obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym za 2015 rok i będąc świadomy, że na podstawie art. 14 ust. Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu

prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) za podanie nieprawdy grozi kara pozbawienia wolności, nie dopełnił obowiązku polegającego na należytych wykonaniu złożenia oświadczenia majątkowego w ten sposób, iż w wyżej wymienionym oświadczeniu majątkowym podał nieprawdę o posiadanych zasobach pieniężnych wchodzących w skład małżeńskiej wspólności ustawowej lub stanowiącej jego majątek odrębny poprzez wskazanie w punkcie ppkt 5 Zasoby pieniężne: środków pieniężnych zgromadzonych w walucie polskiej w kwocie 229.607 zł, a pominięcie środków pieniężnych zgromadzonych w walucie obcej - euro, podczas gdy posiadane zasoby pieniężne - środki pieniężne zgromadzone w walucie polskiej wynosiły 284.248 zł 40 gr, a posiadane środki pieniężne zgromadzone w walucie obcej - euro wynosiły 645 i wchodziły w skład małżeńskiej wspólności ustawowej i działał w ten sposób na szkodę interesu publicznego polegającego na jawności dla obywateli stanu majątkowego prokuratorów tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) w zw. z art. 11 § 2 k.k.

II. w dniu 15 lutego 2017 roku w O. jako prokurator Prokuratury Rejonowej w O. będąc obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym za 2016 rok i będąc świadomy, że na podstawie art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) za podanie nieprawdy grozi kara pozbawienia wolności, nie dopełnił obowiązku polegającego na należytych wykonaniu złożenia oświadczenia majątkowego w ten sposób, iż w wyżej wymienionym oświadczeniu majątkowym podał nieprawdę o zasobach pieniężnych wchodzących w skład małżeńskiej wspólności ustawowej lub stanowiącej jego

majątek odrębny poprzez wskazanie w punkcie I. ppkt 5 Zasoby pieniężne - środków pieniężnych zgromadzonych w walucie polskiej w kwocie 268.082 zł, a pominięcie środków pieniężnych zgromadzonych w walucie obcej - euro, podczas gdy posiadane zasoby pieniężne - środki pieniężne zgromadzone w walucie polskiej wynosiły 333.767 zł 54 gr, a posiadane środki pieniężne zgromadzone w walucie obcej - euro wynosiły 645,70 i wchodziły w skład małżeńskiej wspólności ustawowej i działał w ten sposób na szkodę interesu publicznego polegającego na jawności dla obywateli stanu majątkowego prokuratorów tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) w zw. z art. 11 § 2 k.k.

2. na podstawie art. 151 § 2 ustawy z dnia 26 stycznia 2016 r. prawo o prokuratorze (Dz.U.2019.740 j.t.) zawiesić prokuratora W. P. w czynnościach na czas trwania postępowania;

3. odroczyć sporządzenie uzasadnienia uchwały na okres 7 dni;

4. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 20 maja 2019 r. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym z dnia 20 maja 2019 r. w przedmiocie zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej W. P. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w O., nie wyraził zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej W. P. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. za czyny zabronione polegające na tym, że: w dniu 26 stycznia 2016 roku w O. jako prokurator Prokuratury Rejonowej w O. będąc obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym za 2015 rok i będąc świadomy, że na podstawie art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) za podanie nieprawdy grozi kara pozbawienia wolności, nie dopełnił obowiązku polegającego na

należytem wykonaniu złożenia oświadczenia majątkowego w ten sposób, iż w wyżej wymienionym oświadczeniu majątkowym podał nieprawdę o posiadanych zasobach pieniężnych wchodzących w skład małżeńskiej wspólności ustawowej lub stanowiącej jego majątek odrębny poprzez wskazanie w punkcie ppkt 5 Zasoby pieniężne: środków pieniężnych zgromadzonych w walucie polskiej w kwocie 229.607 zł, a pominięcie środków pieniężnych zgromadzonych w walucie obcej - euro, podczas gdy posiadane zasoby pieniężne - środki pieniężne zgromadzone w walucie polskiej wynosiły 284.248 zł 40 gr, a posiadane środki pieniężne zgromadzone w walucie obcej - euro wynosiły 645 i wchodziły w skład małżeńskiej wspólności ustawowej i działał w ten sposób na szkodę interesu publicznego polegającego na jawności dla obywateli stanu majątkowego prokuratorów tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz za to, że w dniu 15 lutego 2017 roku w O. jako prokurator Prokuratury Rejonowej w O. będąc obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym za 2016 rok i będąc świadomy, że na podstawie art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) za podanie nieprawdy grozi kara pozbawienia wolności, nie dopełnił obowiązku polegającego na należytem wykonaniu złożenia oświadczenia majątkowego w ten sposób, iż w wyżej wymienionym oświadczeniu majątkowym podał nieprawdę o zasobach pieniężnych wchodzących w skład małżeńskiej wspólności ustawowej lub stanowiącej jego majątek odrębny poprzez wskazanie w punkcie I. ppkt 5 Zasoby pieniężne - środków pieniężnych zgromadzonych w walucie polskiej w kwocie 268.082 zł, a pominięcie środków pieniężnych zgromadzonych w walucie obcej - euro, podczas gdy posiadane zasoby pieniężne - środki pieniężne zgromadzone w walucie polskiej wynosiły 333.767 zł 54 gr, a posiadane środki pieniężne zgromadzone w walucie obcej - euro wynosiły 645,70 i wchodziły w skład małżeńskiej wspólności ustawowej i działał w ten sposób na szkodę interesu publicznego polegającego na jawności dla obywateli stanu majątkowego prokuratorów tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 14 ust.

1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Zażaleniem z dnia 11 lipca 2019 r. Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej zaskarżył ww. rozstrzygnięcie, zarzucając mu:

I. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, polegającą na pominięciu w ocenie materiału dowodowego wydruków z informatycznego systemu księgowego dotyczących kwot i terminów przekazanych na konto A. P. wynagrodzeń i błędnej ocenie stanowiska W. P. wyrażonego w piśmie z dnia 7 marca 2018 roku skierowanym do Prokuratora Regionalnego w K. oraz jego oświadczeniu pisemnym z dnia 6 maja 2019 roku złożonym w Sądzie Dyscyplinarnym przy Prokuratorze Generalnym tj. bez uwzględnienia zasad doświadczenia życiowego lub sprzecznie z nimi, co skutkowało wydaniem orzeczenia bez oparcia o całokształt ujawnionych w postępowaniu okoliczności.

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegający na błędnym przyjęciu strony podmiotowej czynu popełnionego dnia 26 stycznia 2016 roku wyrażający się na uznaniu braku umyślności w zachowaniu prokuratora W. P. odnośnie czynu z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) oraz uznaniu, iż obowiązek złożenia oświadczenia majątkowego nie dotyczy czynności związanych ze stanowiskiem prokuratora, podczas gdy dowody zebrane w sprawie, w szczególności oświadczenie majątkowe za rok 2015 i pismo W. P. z dnia 7 marca 2018 roku skierowane do Prokuratora Regionalnego w K., ocenione we wzajemnym powiązaniu, prowadzą do jednoznacznego wniosku, iż W. P. nie tylko obiektywnie, ale i subiektywnie podał nieprawdę w oświadczeniu majątkowym za 2015 rok oraz uczynił to w ramach ciążących na nim obowiązków jako funkcjonariusza publicznego.

III. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegający na błędnym przyjęciu strony podmiotowej czynu popełnionego dnia 15 lutego 2017 roku wyrażający się na uznaniu braku umyślności w zachowaniu prokuratora W. P. odnośnie czynu z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz.1584 z późn. zm.) oraz uznaniu, iż obowiązek złożenia oświadczenia majątkowego nie dotyczy czynności związanych ze stanowiskiem prokuratora, podczas gdy dowody zebrane w sprawie, w szczególności oświadczenie majątkowe za rok 2016 i pismo W. P. z dnia 7 marca 2018 roku skierowane do Prokuratora Regionalnego w K., ocenione we wzajemnym powiązaniu, prowadzą do jednoznacznego wniosku, iż W. P. nie tylko obiektywnie, ale i subiektywnie podał nieprawdę w oświadczeniu majątkowym za 2016 rok oraz uczynił to w ramach ciążących na nim obowiązków jako funkcjonariusza publicznego i wniósł na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. o zmianę zaskarżonej uchwały poprzez wydanie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora W. P. do odpowiedzialności karnej za czyny z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, z późn. zm.) w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

zażalenie jest zasadne w zakresie w jakim zmierza do zmiany zaskarżonej uchwały poprzez wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej W. P. za czyny zarzucane we wniosku o podjęcie uchwały o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej.

Zgodnie z art. 135 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. prawo o prokuraturze Sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa.

Jakkolwiek pojęcie dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełniania przez prokuratora przestępstwa jest pojęciem niedefiniowalnym przez ustawę, to

zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sąd dyscyplinarny rozpoznający wniosek nie jest uprawniony do wnikania w ocenę zachowania prokuratora poza granice "podejrzenia" popełnienia przestępstwa, a więc w ocenę spełnienia przedmiotowych i podmiotowych elementów struktury przestępstwa, inaczej mówiąc nie jest uprawniony do przypisania prokuratorowi (nieprzypisania) popełnienia przestępstwa.

Przesądzenie o odpowiedzialności karnej prokuratora jest materią zastrzeżoną do wyłącznej kompetencji sądu w ramach postępowania karnego. Rolą sądu dyscyplinarnego rozstrzygającego w przedmiocie uchylenia immunitetu jest ustalenie, czy zgromadzone w dotychczasowym postępowaniu przygotowawczym dowody dostatecznie uzasadniają podejrzenie popełnienia przestępstwa przez prokuratora.

Zgodnie natomiast z treścią przepisu art. 135 § 6 *prawa o prokuraturze* Sąd dyscyplinarny orzeka na podstawie wniosku i dowodów załączonych przez wnioskodawcę, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach może przeprowadzić inne dowody.

Wbrew twierdzeniom Sądu I instancji, zgromadzony na obecnym etapie postępowania materiał dowodowy daje podstawę do przyjęcia, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełniania przestępstwa przez prokuratora W. P. Przy czym powyższe nie przesądza o ewentualnej odpowiedzialności karnej, której przypisanie wymaga oceny strony przedmiotowej i podmiotowej zarzucanych czynów w oparciu o dokonane zgodnie z art. 7 k.p.k. ustalenia faktyczne. W tym też aspekcie w szczególności podkreślić należy, że nie podlega na obecnym etapie badaniu stopień winy, sąd dyscyplinarny nie jest uprawniony do wnikania w ocenę zachowania prokuratora poza granice "podejrzenia" popełnienia przestępstwa, nie jest więc uprawniony ustalania czy czyn jakiego dopuścił się prokurator był czynem zawinionym. Ustalenie winy to zadanie dla organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze oraz ewentualnie dla sądu rozpoznającego sprawę po wniesieniu przez oskarżyciela aktu oskarżenia (podobne stanowisko wyraził SN w odniesieniu do tzw. immunitetu sędziowskiego w uchwale z 16 maja 2018 sygn akt SNO 18/18 Lex 2515772 w uchwale z 16 maja 2016 sygn akt 17/16 Lex 2049810).

Sąd dyscyplinarny nie musi mieć pewności, że czyn zabroniony został popełniony w sposób zawiniony. Wystarczy uzasadnione podejrzenie, że tak mogło być.

Przedłożony przez wnioskodawcę materiał dowodowy dostatecznie uprawdopodobnia podejrzenie popełnienia czynu zabronionego.

W rozpoznawanej sprawie wystarczające uwiarygodnienie faktu popełnienia czynu zabronionego – implikujące dostatecznie uzasadnione podejrzenie jego popełnienia – wynika z przeprowadzonych w postępowaniu przed Sądem Dyscyplinarnym dowodów z dokumentów i zeznań świadków.

Z powyższych dowodów wynika, że prokurator W. P. podał nieprawdę w swoich oświadczeniach majątkowych za lata 2015 i 2016 w zakresie informacji o środkach pieniężnych w walucie polskiej i obcej zgromadzonych przez małżonkę, a objętych małżeńską wspólnością majątkową.

Powyższa okoliczność została wprost przyznana przez prokuratora W. P., który w piśmie do Prokuratora Okręgowego wniósł o możliwość korekty złożonych oświadczeń majątkowych za lata 2015 i 2016, a następnie taką korektę złożył. Jako przyczynę konieczności korekty wskazując na uzyskanie informacji o istnieniu poczynionych przez żonę oszczędności.

Jednakże w obu z oświadczeń (za lata 2016 i 2015) prokurator W. P. jako przyczynę występującego w kolejnych latach wzrostu środków wskazał na czynione wraz z żoną oszczędności, których to wysokość została następnie w drodze korekty zmieniona. A. P. w swoich zeznaniach wskazała, że zatajała przed mężem informacje o gromadzonych środkach pieniężnych. Na obecnym etapie postępowania wydają się okolicznością wymagającą przeprowadzenia dalszego postępowania dowodnego kwestia ewentualnej niewiedzy W. P. o zasobach pieniężnych w kontekście niewątpliwej świadomości – jako prokuratora – co do konsekwencji prawnych złożenia niezgodnego z rzeczywistym stanem oświadczenia majątkowego.

W tej sytuacji, wobec istniejących sprzeczności nie można wykluczyć działania w warunkach umyślności, z jednoczesnym wzięciem pod uwagę, iż nie jest rolą sądu dyscyplinarnego rozstrzyganie o istnieniu winy. Spełnienie przesłanki dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa procesowo

oznacza stan, w którym zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje co najmniej na to, że według jednej z wersji wydarzeń opartej na sprawdzalnych i prawidłowo zebranych dowodach można wyprowadzić wniosek, iż doszło do popełnienia czynu zabronionego. Wersja ta nie musi jednak uzyskać ostatecznego potwierdzenia w postępowaniu karny.

Z powyższych dowodów wynika, że wersja zdarzeń przedstawiona we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej jest wystarczająco uzasadniona.

Równocześnie oceniając dowody przedstawione przez wnioskodawcę nie można uznać aby na etapie wydawania zaskarżonej uchwały istniały okoliczności wyłączające przestępność czynu. W szczególności, iż aby czyny jakich się ewidentnie dopuścił były niezawinione.

Wskazane powyżej rozbieżności – w tym przede wszystkim kwestia oceny wiarygodności zeznań świadka A. P. w kontekście zgromadzonych przez nią oszczędności, wchodzący w skład małżeńskiej wspólności ustawowej winny zostać zweryfikowane w toku dalszego postępowania przygotowawczego poprzez uzyskanie dowodów w postaci historii operacji dokonywanych na rachunku (rachunkach) bankowym W. P.

Z uwagi na treści art.105 ust.1 pkt 2 lit b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r prawo bankowe będzie to możliwe dopiero po wydaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów.

Powyższe bez wątpienia pozwoli na dalsze pełne i wszechstronne dokonanie ustaleń w przedmiocie realizacji znamion strony podmiotowej i przedmiotowej czynów przypisanych prokuratorowi W. P. we wniosku w przedmiocie zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej.

Zawieszenie prokuratora w czynnościach, z uwagi na treść przepisu art. 151 § 2 ustawy z dnia 26 stycznia 2019 r. prawo o prokuratorze (Dz.U.2019.740 j.t.) ma charakter obligatoryjny.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, podjął uchwałę jak na wstępie, jednocześnie orzekając o kosztach postępowania.

